

Sosiale medias inntog i lokalpolitikken er et tveegget sverd

Beate Steinveg, førsteamanuensis, Nord universitet

Hilde Bjørnå, professor, UiT – Norges arktiske universitet

Sosiale media har gjort sitt inntog i lokalpolitikken og er en viktig påvirkningskanal i valget. For lokalpolitikkerne selv er sosiale media også en del av hverdagen. Hverdagsytringer på sosiale medier gjør at de kan komme nærmere borgernes meninger, få innspill til politikken og delta i politiske diskusjoner om saker de brenner for. Men engasjement på sosiale media har også en rekke ulemper. Vi finner i vår forskning at lokalpolitikere bruker sosiale media for å sette sin politikk på dagsordenen, at utsagn i debatter på sosiale media kan føres langt inn i lokalpolitikken, og at det er risikofylt å gå inn i følelsesladde debatter på sosiale medier.

I en studie av seks nordnorske kommuner av ulik størrelse har vi vært interessert i bruk av sosiale media som en del av lokalpolitikernes hverdag. Her skal vi peke på tre hovedfunn fra denne studien.

For det første finner vi at sosiale media er blitt et permanent innslag i lokalpolitikeres hverdag og ikke bare noe de må forholde seg til i valgkamper. Sosiale media brukes av lokalpolitikere for å identifisere og sette søkelys på utfordringer i sin kommune – som problemidentifisering – og som en kanal for å fremme forslag til løsninger til disse problemene. Dette kan anses som positive bidrag av sosiale media i den politiske hverdagen, da det gir lokale representanter et ekstra rom for politisk handling. Selv om tradisjonelle media fortsatt anses å være den viktigste agendasetteren, også lokalt, har sosiale media bidratt til å skape en mangfoldig mediesituasjon hvor politikere kan bruke ulike plattformer for å få ut sitt politiske budskap og tydeliggjøre sin posisjon i en sak. Samtidig kan dette være en belastning for mange, da det er krevende å holde seg *à jour* med det som skjer på sosiale media. Mange føler de aldri «kommer i mål» med å svare på kommentarer og innspill fra befolkningen, og at det er krevende å stå i følelsesladde diskusjoner på sosiale media.

For det andre finner vi at sosiale media brukes av innbyggerne i kommunen for å gi tilbakemelding på hva de mener om lokalpolitikernes planer og beslutninger. Dette gjelder spesielt innenfor viktige tema som skolestruktur, eldreomsorg, planregulering og identitetspolitikk – saksområder det kommunale nivået skal håndtere. Slike innspill fra befolkningen kan anses som et positivt trekk i lokaldemokratiet, da det bringer lokalpolitikere nærmere befolkningen og deres meninger. Kommunestyrerepresentanter gir flere eksempler på at det har blitt ganske vanlig for politikere å løfte fram innbyggernes innspill fra sosiale medier inn på politiske arenaer. Men, politiske diskusjoner initiert av innbyggerne på Facebook stammer gjerne fra en frustrasjon knyttet til noe som er «galt» i lokalsamfunnet, og er gjerne preget av mye følelser og personlig engasjement. Slike diskusjoner eskaleres fort til konflikter og, i ytterste konsekvens, trakassering av lokale representanter.

For det tredje finner vi at lokalpolitikere er lydhøre for innbyggernes meninger på Facebook. Politikere skal påvirkes av befolkningens meninger og engasjere seg i debatter som er viktige for borgernes hverdag – det er slik lokaldemokratiet skal fungere. Slik sett er det positive sider med sosiale medias inntog i lokalpolitikken. På samme tid er det en utfordring for lokalpolitikere at debatter på sosiale media ofte er følelsesladde, og det er stort rom for personlige historier i kommentarfelt på Facebook. Slike personlige historier – om for eksempel mors tilværelse på eldreheim – settes opp mot andre tiltak kommunen bruker penger på. Ettersom politikere ikke vinner noe på å fremstå som ufølsomme og uetiske, er det risikofylt å gå inn i slike debatter. På ene siden må lokalpolitikere ta hensyn til meningen i sitt eget parti, og de er klar over at følelsesladde diskusjoner på sosial medier kan eskalere til konflikter. På den andre siden kan opposisjonspolitikere og kritiske røster i befolkningen bruke følelser for å få oppmerksomhet om lokale problemer og for å styrke sin egen politiske stilling. Det å delta i følelsesladde debatter på sosiale medier blir således et strategisk

valg. Uansett hvilken posisjon de innehar, er kommunepolitikere klar over at personlige historier på sosiale medier kan påvirke de meningene lokalbefolkningen har om viktige saker i lokalsamfunnet. Og ettersom lokalpolitikere er kontinuerlig «på valg», spiller det en rolle hvilke saker som er på agendaen og hva som ytres gjennom sosial media. Problemet er at dette i verste fall kan utvikle seg til mer problemfokuserte, følelsesladde og konfliktfylte lokalpolitiske debatter.

Basert på disse funnene mener vi det er nødvendig å være oppmerksom på hvilke lokalpolitiske debatter som foregår på sosiale media, hvordan de utspiller seg, hvilke aktører og motiver som dominerer disse, og hvordan dette eventuelt kan påvirke politiske beslutninger. Det vi ser så langt er at sosiale medias inntog i lokalpolitikken er et tveegget sverd.